

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola:
Jihočeská univerzita v Českých
Budějovicích

Autor: **Bc. Adéla Klewarová**

Aprobace: Bohemistika

Katedra: Ústav bohemistiky FF JU

Oponent diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 17. 1. 2022

Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tři podoby české naturalistické prózy

Materiálem předložené diplomové práce Adély Klewarové jsou prózy Karla Matěje Čapka-Choda *Kašpar Lén mstitel*, Josefa Merhauta *Vrah?* a Josefa Karla Šlejhara *Dojmy z přírody a společnosti*, které spojuje časová blízkost prvního vydání a jejich literárněhistorické situování do kontextu naturalismu. Autorka rámcově představuje jednotlivá díla, mapuje jejich vydání v průběhu času, jejich recepci a následně předkládá jejich analýzu z hlediska zobrazení a pojetí postavy, časoprostoru a narativní stránky, v centru její pozornosti se ocitá zejména role vypravěče. Výslednou analýzu se autorka pokouší včlenit do komparativního rámce, tvorba českých autorů má být zvážena ve vztahu k zolovské podobě naturalismu, který se zde stává výhradní úhlem pohledu na daná díla (jiné literární diskurzy přelomu 19. a 20. století zohledněny nejsou).

Pro práci je příznačné velmi zúžené pojetí naturalismu – Zola autorce s naturalismem doslova splývá, ačkoliv mimoděk upozorňuje i na další klíčové autory a texty, konstituující daný diskurz (viz předmluva románu *Germinie Lacerteux* bratrů Goncourtových z roku 1864). Děje se tak patrně z důvodu, že francouzský spisovatel patří nejen mezi reprezentativní a zakladatelské naturalisty, ale je i autorem programového výkladu naturalismu *Experimentální román* z roku 1880. Samotný výklad Zolových tezí v *Experimentálním románu* je v podání autorky spíše kusý a podobně fragmentární zůstalo i zmapování české reflexe tohoto zásadního textu. Autorka spíše jen letmo referuje o výňatcích z *Experimentálního románu*, které vyšly

v českém překladu roku 1911, a o časově méně odlehlém překladu z roku 1882 v *Národních Listech*. Hlubší poznání této problematiky by podle mého soudu poskytlo širší interpretační zázemí pro následnou vlastní analýzu vybraných děl a nebyl by tak příliš zúžen slibovaný komparativní rozměr práce. Samotný rozbor děl je nicméně odveden koncentrovaně a poskytuje dobrý vhled do literárních postupů, k nimž jednotliví autoři inklinovali a na jejichž základě lze i dokládat jejich vztah k naturalismu.

Významnější výhrady mám k části práce týkající se zmapování recepce uvedených děl. Deklaruje-li autorka, že využila databáze Retrobi, výsledků tu příliš mnoho analyzováno či citováno není. V podstatě se pracuje jen s doslovy pozdějších vydání, nebo knižně vydanými kritikami, např. F. X. Šaldy. Pečlivým průzkumem databáze by však autorka dospěla k mnohem širší a barvitější reflexi jednotlivých děl. Jen recenzí ke *Kašparu Lénu Mstitelovi* mezi lety 1908–1909 eviduje databáze celkem patnáct a jsou psány takřka všemi významnými dobovými kritiky. Figurují tu jména jako Miloš Marten, Arne Novák, Jindřich Vodák, F. V. Krejčí, František Sekanina ad. I z pouhých anotací je zřejmé, že o naturalismu Čapka-Choda se vedla bouřlivá diskuse (kupř. Krejčí používá ve vztahu k autorovi pojem „brutální naturalismu“) a zároveň je i zpochybňována estetická úroveň díla (kniha je devalvována coby román, namísto románu se mluví o „psychologické studii pudovosti“, „analýze života pražského dělníka“, o pouhém „kriminálním románu“ atd.). Pokud by byly vytěženy i tyto dobové ohlasy, dokázali bychom si lépe vytvořit představu o tom, jak byl naturalismus dobově vnímán a posuzován, co jím bylo vlastně myšleno, potažmo jak a nakolik byl vztahován k zolovskému vzoru.

Práce je podle mého zdařilejší v rovině analytické, v rovině komparativní a interpretační však pouze naznačuje různé možnosti, které by mohly být zodpovězeny teprve pečlivější a hlubší sondou do primárních i sekundárních zdrojů (nabízející se primární zdroje byly zmíněny výše, ze sekundárních však také leccos chybí, kupř. monografie *Labyrintem díla Karla Čapka-Choda* Martina Tomáška z roku 2006). Z jazykového hlediska je práce bez výraznějších problémů, byť místy narazíme na zbytečné chyby (např. s. 18 britský bohemista a slavista není Pinsent, ale Pynsent).

Výsledný text klasifikuji jako velmi dobrý.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích, dne 17. 1. 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	Nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------